

Stekken

Maak jonkies uit een oude plant

Planten hebben verschillende manieren om voor nakomelingen te zorgen. Dat kan geslachtelijk; er zijn een papa en een mamaplant nodig. En het kan ongeslachtelijk. Ongeslachtelijk betekent dat er geen 'papaplant' nodig is voor de bevruchting. De moederplant kan uit zichzelf dan een nieuw plantje laten groeien.

Nakomelingen zonder zadjes

Planten hebben allerlei manieren ontwikkeld om zich voort te planten, zonder daarvoor zaden te hoeven maken. Sommige planten maken bollen, knollen, uitlopers of wortelstokken. Hieruit groeit vaak gewoon een nieuw plantje.

In deze bollen, knollen, uitlopers en wortelstokken zitten heel veel voedingsstoffen (reservevoedsel). Daaruit kan een nieuw plantje zijn voedsel halen. Maar ook wij mensen lusten wel een bol of knol. Sommige soorten staan regelmatig op ons menu! Heel bekende voorbeelden zijn de ui (bol) en de aardappel (knol).

Uitlopers groeien uit een levende plant. Als de 'kinderen' het zelfstandig redden, leeft de moederplant over het algemeen gewoon door. Als een moederplant knollen, bollen of wortelstokken gemaakt heeft, sterft ze meestal af.

Bollen

Planten die uit een bol opgroeien, heten bolplanten. Zo'n bol heeft vaak dikke, schubvormige rokken die als strakke pelletjes dicht tegen elkaar aan liggen. Kijk maar eens naar een doorgesneden ui of knoflook. Dan zul je zien dat dat ook bollen zijn.

Andere bekende soorten bollen zijn bloembollen. Mensen stoppen graag bloembollen in de grond, zodat ze in voor- en najaar kunnen genieten van bloeiende tulpen, narcissen, hyacinten en dergelijke.

Knollen

Sommige planten hebben knollen waarin ze koolhydraten opslaan. Koolhydraten zijn suikers en suikers zijn een belangrijke voedselbron. Daarom zijn knollen als aardappelen heel voedzaam. Voor nieuwe planten én voor ons. Ze zitten bomvol koolhydraten. Daarom vormen aardappelen zelfs het hoofdvoedsel van sommige volkeren.

Maar wat is een knol eigenlijk? Het is een deel van een wortel die dikker geworden is door die opslag van koolhydraten. Een knol groeit onder de grond.

Wortelstokken

Een wortelstok is eigenlijk een dikke wortel die niet naar beneden, maar horizontaal groeit, net onder de grond. In de wortelstok worden belangrijke voedingsstoffen voor de plant opgeslagen. Uit die wortelstok komen op verschillende plekken nieuwe stengels van de plant omhoog groeien.

Uitlopers

Sommige planten zoals de aardbeienplant maken uitlopers. Op de plek waar die uitloper de grond weer raakt, gaat een nieuw plantje groeien. Eerst zet 'ie worteltjes en dan komen er ook bladeren. Het zijn nieuwe plantjes die je los kunt snijden van de moederplant. Deze leeft dan gewoon door. Ook als je een uitloper lossnijdt van de moederplant en elders in de grond stopt, krijg je een nieuw plantje.

(Menselijk) stekken

Mensen helpen planten vaak een handje door bijvoorbeeld te stekken. Stekken is ook een manier van ongeslachtelijke voortplanting.

Bij stekken snijdt je een stukje van een plant af. Dit stukje zet je vervolgens in een bakje water en laat je worteltjes zetten. Als het plantje eenmaal worteltjes heeft, kun je hem in de aarde zetten en heb je een nieuw plantje.